

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläkeoikeuden siirtämistä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annettua lakia niin, että siinä otetaan huomioon Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavan henkilöstöasetuk-

sen muutokset. Samalla laki saatetaan vastaamaan vuoden 2005 alusta voimaan tulleen työeläkeuudistuksen periaatteita.

Ehdotetut muutokset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Euroopan yhteisöjen palveluksessa olevien virkamiesten ja tilapäisen henkilökunnan työskentelyn ehtoista säädetään Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamista ja komission virkamiehiin väliaikaisesti sovellettavista erityistoimenpiteistä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY, Euratom, Ehty) N:o 259/68, jäljempänä henkilöstöasetus, ja sen liitteissä. Henkilöstön eläkejärjestelmästä on määräykset henkilöstöasetuksen liitteessä VIII. Säännösten mukaan henkilöllä on oikeus halutessaan siirtää kansallisessa järjestelmässä kertyneet eläkeoikeudet yhteisöjen eläkejärjestelmään. Vastaavasti henkilöllä on palveluksensa päättyttyä joko oikeus eläkkeeseen tai oikeus siirtää yhteisöltä saamiaan vanhuuseläkeoikeuksia vastaava vakuutusmatemaattinen arvo uuteen eläkejärjestelmään. Säännösten tarkoituksena on turvata kertyneen eläkeoikeuden säilyminen tilanteissa, joissa henkilö siirtyy jäsenvaltion eläkejärjestelmästä yhteisön järjestelmään tai päinvastoin. Lailla eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä (165/1999), jäljempänä eläkesiirtolaki, on toteutettu henkilöstöasetuksen mukainen siirtojärjestelmä Suomessa.

Eläkesiirtolain mukaan Eläketurvakeskus toimii yhdyslaitoksena, joka huolehtii eläkeoikeuden siirtoon liittyvästä yhteydenpidosta ja käytännön toimenpiteistä yhteisöjen palveluksessa olevien virkamiesten ja kunkin toimivaltaisen Euroopan yhteisön toimielimen sekä Suomen eläkelaitosten kanssa. Eläkeoikeus muutetaan pääoma-arvoksi siirtoa varten määriteltävien, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaan. Eläkeoikeuden siirto toteutetaan siten, että yksityisten alojen viimeinen eläkelaitos ja julkisten alojen eläkelaitokset maksavat

osuutensa siirtomäärästä Eläketurvakeskukselle, joka tilittää siirtomäärän edelleen toimivaltaiselle Euroopan yhteisön toimielimelle.

Eläkelaitos antaa siirtoa haluavalle virkamiehelle päätöksen tämän eläkeoikeudesta. Päätös sisältää samat tiedot työ- ja virkasuhteista, yrittäjajaksoista sekä vapaakirjojen määrästä kuin normaalia eläkepääöstä annettaessa. Eläkelaitos ja Eläketurvakeskus antavat siirrettävästä eläkeoikeudesta ja rahoitusosuudesta asianosaisille valituskelpoiset päätökset.

Jos henkilön palvelus Euroopan yhteisöissä päättyy hänen saamatta tämän palveluksen perusteella oikeutta vastaiseen eläkkeeseen yhteisöjen eläkejärjestelmästä, henkilöllä on oikeus palauttaa eläkeoikeutensa Suomen työeläkejärjestelmään. Euroopan yhteisöistä palautettava palautusmäärä tuloutetaan valtion eläkerahastolle. Valtiokonttori huolehtii eläkesiirtolain 12 §:n mukaan näistä eläkeoikeuksista.

Eläkesiirtolain 13 §:n mukaan palautetun eläkeoikeuden perusteella henkilöllä on oikeus soveltuvin osin valtion eläkelain (280/1966) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua uutta edunsaajaa koskevien säännösten mukaiseen eläkkeeseen. Palautetun eläkeoikeuden perusteella myönnettävää eläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ei lueta niin sanottua tulevaa aikaa. Palautetun eläkeoikeuden perusteella annettuun eläkepääöstä saava hakea muutosta siten kuin valtion eläkelaisissa säädetään.

2. Ehdotetut muutokset

Vuoden 2005 alusta voimaan tulleen työeläkeuudistuksen (634-636/2003 ja 885-890/2004) yhteydessä eläkkeen määräytyminen muuttui siten, että työeläke lasketaan kunkin vuoden palkan ja karttumaprosentin perusteella. Työeläkkeen määrään vaikuttavat siten koko työhistorian ansiot. Ansioiden

tarkistamisessa käytetään palkkakerrointa, jossa palkkojen osuus on 80 prosenttia ja hintojen osuus 20 prosenttia. Yleisestä 65 vuoden vanhuuseläkeiästä on luovuttu ja vanhuuseläkeikä on joustava siten, että työntekijä ja yrittäjä voi valita eläkkeelle siirtymisensä 63 ja 68 ikävuosien väliltä. Myös varhennetun vanhuuseläkkeen ikäraja nostettiin 60 vuodesta 62 vuoteen. Eläkkeen karttumaprosentteja muutettiin siten, että iän myötä karttumaprosentti nousee. Ikävuosina 18—53 eläkettä karttuu 1,5 prosenttia vuodessa, ikävälillä 53—62 karttumaprosentti on 1,9 ja ikävuosien 63 ja 68 välillä 4,5 prosenttia.

Työkyvyttömyyseläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on 1 päivänä tammikuuta 2006 tai sen jälkeen, sisältyy edellytysten täytyessä tulevan ajan osuus. Tulevan ajan eläkkeen saamisen edellytyksenä on, että henkilöllä on 12 566,70 euroa työansioita (vuoden 2004 indeksi) työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneiden kymmenen kalenterivuoden ajalta. Tulevan ajan ansiot määräytyvät eläketapahtumavuotta edeltävän viiden kalenterivuoden palkkakertoimella tarkistettujen ansioiden perusteella (tarkastelu aika). Siirtymäsääntöjen mukainen tarkastelu aika on lyhyempi.

Yksityisten eläkelakien työeläkkeiden yhteensovitus poistui 2005 vuoden alusta. Julkisten alojen eläkkeet yhteensovitetaan vuoden 2004 lopussa sen vuoksi, että palveluksesta ennen vuotta 1995 karttui julkisten alojen eläkettä korkeamman karttuman mukaan kuin yksityisten alojen eläkelakien mukaan. Vuoden 2004 loppuun mennessä karttuneiden peruseläketurvan tasoisten eläkkeiden yhteensovittamisesta säädetään valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) ja kunnallisen eläkelain muuttamisesta annetun lain (713/2004) voimaantulosäännöksissä. Muiden julkisten alojen eläkelakien mukainen vapaakirjaus vuoden 2004 lopussa tehdään pääsääntöisesti samalla tavalla kuin valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksissä säädetään.

Eläkettä karttuu myös palkattomilta jaksoilta saatujen lakisääteisten etuuksien perusteena olevista ansioista. Myös opintojen ja alle kolmivuotiaan lapsen hoidon perusteella maksetaan etuutta valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta opintojen ja al-

le kolmivuotiaan lapsen hoidon ajalta annetun lain perusteella (644/2003). Eläkesiirtolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä otetaan huomioon vuoden 2005 alusta voimaan tullut työeläkeuudistus. Laskettaessa siirrettävän eläkeoikeuden määrää eläkeoikeuden tarkistamisessa käytettäisiin työeläkeikäisen indeksin sijaan uutta palkkakerrointa. Eläkeoikeuden määrää ei tarkisteta elinaikakertoimella sen vuoksi, että pääomavokertoimissa on elinaikakerroin jo otettu huomioon. Eläkeoikeuksien yhteensovitus yksityisten alojen eläkelakien osalta poistuisi. Laskettaessa julkisten eläkelakien mukaan karttuneen siirrettävän eläkeoikeuden määrää, eläke tulisi rajata ja yhteensovittaa muiden työeläkkeiden kanssa vuoden 2004 loppuun. Näin eläkeoikeutensa siirtävä henkilö olisi samassa asemassa kuin Suomessa julkisten eläkelakien mukaiseen eläkkeeseen oikeutettu henkilö. Siirrettävän eläkeoikeuden määrää laskettaessa julkisten eläkelakien mukaan karttunut eläke tulee ennen vuotta 1960 syntyneillä muuntaa vastaamaan 63 vuoden ikää, koska siirrettävä eläkeoikeuden pääoma-arvo lasketaan käyttäen 63 vuoden eläkeikää. Myös Suomen työeläkejärjestelmään palautetun eläkeoikeuden perusteella henkilöllä olisi oikeus saada vanhuuseläke aikaisintaan 63 vuoden iässä ja varhennetun vanhuuseläkkeen aikaisintaan 62 vuoden iässä. Ratkaistaessa eläkkeen saamisen edellytyksiä työeläkkeiden yhteensovitusta ei enää otettaisi huomioon.

Myös sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia laskuperusteita muutetaan vastaamaan työeläkeuudistusta. Siirtomäärää laskettaessa huomioon otettaisiin myös palkattomilta jaksoilta maksettujen etuuksien perusteena olevista ansioista karttunut eläke. Etuus, joka maksetaan erillislain perusteella lapsen hoidon ja opiskelun ajalta jää eläkesiirron ulkopuolelle.

Henkilöstöasetuksen säännöksiä on muutettu 1 päivästä toukokuuta 2004 lukien (ETY, Euratom 723/2004; EYVL L124). Eläkeoikeuden siirtoa voivat hakea yhteisöjen palveluksessa olevien virkamiesten ja tilapäisen henkilökunnan lisäksi myös sopimustyöntekijät. Siirtoa on haettava kymmenen vuoden kuluessa vakinaistamisesta. Eläkesiirtolain 4 §:ssä on mainittu vain virka-

miehet ja tilapäiseen henkilökuntaan kuuluvat. Eläkesiirtolakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että sen henkilöllinen soveltamisala vastaa muutettua henkilöstöasetusta. Henkilöstöasetuksen mukaan eläkeaikaa laskettaessa sukupuolella ei enää ole merkitystä. Tämä otetaan huomioon laskuperusteissa.

Eläkesiirtolain 11 §:n mukaan asianosainen, joka ei tyydy eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen siirrettävää eläkeoikeutta ja rahoitusosuuksia koskevaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta siten kuin työeläkelaissa säädetään. Vakuutusosikeus on päätöksellään (8364/2001) katsonut, että vakuutusosikeuden toimivaltaan ei kuulu siirrettävän eläkeoikeuden määrää koskevan eläkelaitoksen virheellisen päätöksen poistaminen, koska eläkesiirtolaissa ei ole tätä koskevaa säännöstä. Tästä syystä eläkesiirtolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset siirrettävää eläkeoikeutta ja rahoitusosuuksia koskevan päätöksen poistamista.

Vuoden 2007 alusta voimaantuleva työntekijän eläkelaki (xx/2006) korvaa työntekijäin eläkelain (395/1961), lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962), taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1982). Eläkesiirtolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitataan tarvittaessa työntekijän eläkelakiin.

3. Esityksen vaikutukset

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia.

Eläkeoikeuksia on siirretty marraskuuhun 2005 mennessä 667 kappaletta. Eläkeoikeuksina Suomen työeläkejärjestelmästä on siirretty 45 277 006,07 euroa.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmistelu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä yhteistyössä Eläketurvakeskuksen kanssa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muuttavaksi siten, että siinä viitataan myös työntekijän eläkelakiin.

4 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitataan yhteisöjen virkamiehiä koskevaan henkilöstöasetukseen. Siirtoon oikeutettujen henkilöiden piiri määntyisi siten suoraan henkilöstöasetuksen henkilöllisen soveltamisalan mukaan. Näin ollen virkamiesten ja tilapäisen henkilökunnan lisäksi myös sopimustyöntekijällä olisi oikeus siirtää eläkeoikeutensa yhteisöjen eläkejärjestelmään niin kuin henkilöstöasetuksen muutos edellyttää.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkeoikeuden tarkistamisessa käytetään vuoden 2005 alusta voimaan tullutta palkkakerrointa. Näin ollen 2 momentin viittaus työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momenttiin korjataan viittaukseksi työntekijän eläkelain 7b §:ään, jossa säädetään palkkakerroimesta. Momenttia tarkistetaan myös sen vuoksi, että yrittäjien eläkelain 11 §:n 1 momentti ja maatalousyrittäjien eläkelain 11 §:n 1 momentti on kumottu 1 päivänä tammikuuta 2001 voimaan tulleilla laeilla (656 ja 655/2000), joilla lisäeläkejärjestelyt suljettiin. Lisäksi momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta myös eläkeoikeuksien yhteensovittamisesta yksityisten alojen eläkelakien osalta. Laskettaessa julkisten eläkelakien mukaan karttuneen siirrettävän eläkeoikeuden määrää vuoden 2004 loppuun mennessä karttunut eläke, yhteensovitetään muiden työeläkkeiden kanssa ja eläke muunnetaan vastaamaan 63 vuoden ikää.

9 §. Pykälään on lisätty maininta siirron toteuttamisesta silloin, kun on haettu päätöksen poistamista.

11 §. Pykälässä säädetään oikeudesta hakea muutosta eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen siirrettävää eläkeoikeutta ja rahoitusosuutta koskeviin päätöksiin. Pykälään lisätään uusi 2 ja 3 momentti. Uuteen 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös eläkelä-

toksen eläkeoikeuden määrää tai Eläketurvakeskuksen siirrettävää eläkeoikeutta ja rahoitusosuuksia koskevan päätöksen poistamisesta. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös asian uudelleen tutkimisesta silloin, kun on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä.

13 §. Pykälässä säädetään palauttamisen oikeusvaikutuksista. Vuoden 2005 alusta yleinen 65 vuoden vanhuuseläkeikä poistui ja varhennetun vanhuuseläkkeen ikäraja nousi 60 vuodesta 62 vuoteen. Vanhuuseläkeikä muuttui joustavaksi siten, että 63:n ja 68:n ikävuoden välillä vakuutettu voi haluamassaan iässä hakea siihen mennessä ansaitsemansa eläkkeen. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan työeläkeuudistuksen muuttuneita säännöksiä.

Pykälän 2 momentti on tarpeeton, koska työeläkeuudistuksen mukaan työeläkkeitä ei enää yhteensoviteteta keskenään.

14 §. Pykälässä säädetään eläkkeensaajan oikeudesta hakea muutosta palautetun eläkeoikeuden perusteella annettuun eläkepäättökseen. Lain 12 §:n 3 momentin mukaan näistä eläkeoikeuksista huolehtii valtiokonttori. Pykälään lisätään säännös oikeudesta hakea päätöksen poistamista siten kuin valtion eläkelaisissa säädetään.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset perusteista, joilla siirtomäärä lasketaan, annetaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa laskuperusteissa. Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia laskuperusteita muutetaan siten, että siirtomäärää laskettaessa otetaan huomioon työeläkelakien mukaan karttunut eläkeoikeus. Siirtomäärään sisältyy siten myös palkatomilta jaksoilta saatujen lakisääteisten etuuksien perusteella karttunut eläkeoikeus.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päi-

vänä tammikuuta 2007. Voimaantulosäätönsä 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin niihin eläkeoikeuden siirtoa koskeviin hakemuksiin ja eläkeoikeuksien palautuksiin, joissa siirtomäärän laskentapäivä on 1 päivä tammikuuta 2005 tai sen jälkeen. Joulukuun loppuun 2005 mennessä eläkeoikeuden siirtoa koskevia hakemuksia, joissa siirtomäärän laskentapäivä on 1 päivänä tammikuuta 2005 tai sen jälkeen, on tullut vireille noin 20.

Voimaantulosäätönsä 3 momentin mukaan myös ennen lain voimaantuloa palautettujen eläkeoikeuksien perusteella henkilöllä olisi oikeus vanhuuseläkkeeseen aikaisintaan 63 vuoden iässä ja varhennettuun vanhuuseläkkeeseen aikaisintaan 62 vuoden iässä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä 12 päivänä helmikuuta 1999 annetun lain (165/1999) 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 11 §:n otsikko, 13 ja 14 §,

sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 1 momentti laissa 228/2002 ja 13 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään 11 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Siirron kohteena on eläkeoikeus, joka henkilölle on karttunut työ-, virka- tai muusta palvelussuhteesta tai yrittäjätoiminnasta työntekijäin eläkelain (395/1961), 8 §:n 4 momentissa sellaisena kuin se on ollut voimassa työntekijän eläkelain tullessa voimaan, mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen perusteella taikka työntekijän eläkelain (xx/2006) perusteella.

4 §

Oikeus siirtoon ja siirrettävä eläkeoikeus

Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavassa henkilöstöasetuksessa tarkoitettulla henkilöllä on henkilöstöasetuksen ja tämän lain mukaisesti oikeus siirtää Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmään 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläkeoikeus.

Siirron kohteena on eläkeoikeus, joka on karttunut siirtoon oikeutetulle siirtomäärän laskentapäivään mennessä, tarkistettuna työntekijän eläkelain 96 §:n mukaisesti. Siirto koskee myös työntekijäin eläkelain 11 §:n, sellaisena kuin se on ollut voimassa työnteki-

jän eläkelain tullessa voimaan, maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 11 §:n, sellaisena kuin se on ollut voimassa lain 655/2000 tullessa voimaan, ja yrittäjien eläkelain (468/1969) 11 §:n, sellaisena kuin se on ollut voimassa lain 656/2000 tullessa voimaan, mukaisia lisäetuja lukuun ottamatta hautausavustusta. Siirrettävä eläkeoikeus käsittää työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 3—5 ja 7—9 kohdassa, sellaisina kuin ne ovat olleet voimassa työntekijän eläkelain tullessa voimaan, mainittujen lakien, eläkeohjesäännön, eläkesääntöjen ja työntekijän eläkelain mukaiset eläkeoikeudet yhteensovitettuina ja muunnettuina vastaamaan eläkeoikeutta 63 vuoden iässä sen mukaisesti, mitä valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) voimaantulosäännöksissä ja kunnallisen eläkelain muuttamisesta annetun lain (713/2004) voimaantulosäännöksissä säädetään.

9 §

Siirron toteuttaminen

Eläketurvakeskus antaa päätöksen Euroopan yhteisöihin siirrettävästä määrästä, joka sisältää siirtomäärän ja sille 6 §:n mukaisesti laskettavan koron. Päätös annetaan sen jälkeen, kun 7 §:ssä tarkoitetut päätökset ovat tulleet lainvoimaisiksi tai, jos on haettu lainvoimaisen päätöksen poistamista, sen jälkeen kun muutoksenhakuelin on antanut ratkaisunsa poistamista koskevaan hakemukseen.

11 §

Muutoksenhaku ja päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettu eläkelaitoksen eläkeoikeuden määrä tai Eläketurvakeskuksen siirrettävää eläkeoikeutta ja rahoitusosuuksia koskeva päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi Eläketurvakeskuksen tai asianomaisen eläkelaitoksen taikka siirtoa hakeneen hakemuksesta varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden

tulla kuulluiksi poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Eläketurvakeskuksen tai asianomaisen eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun taikka myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös eläkelautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Tässä momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 1 momentissa 1 momentissa säädetään.

13 §

Palauttamisen oikeusvaikutukset

Palautetun eläkeoikeuden perusteella henkilöllä on oikeus soveltuvin osin valtion eläkelain (280/1966) 1 §:n 4 momentissa tarkoitettua uutta edunsaajaa koskevien säännösten mukaiseen eläkkeeseen, ei kuitenkaan vanhuuseläkkeeseen ennen 63 vuoden ikää eikä varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ennen 62 vuoden ikää. Palautetun eläkeoikeuden perusteella myönnettävää eläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi ei lueta valtion eläkelain 5 a §:ssä tarkoitettua tulevaa aikaa eikä tulevan ajan ansioissa oteta huomioon palautusmäärää.

14 §

Muutoksenhaku

Jos eläkkeensaaja katsoo, ettei hänelle tämän luvun perusteella myönnetty eläke ole tämän lain mukainen, hän voi hakea päätökseen muutosta tai lainvoimaisen päätöksen poistamista siten kuin valtion eläkelaisissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä ... kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan eläkeoikeuden siirtoon ja palautukseen, jos siirtomäärän laskentapäivä tai palautuspäivä on 1 päivä tammi-

kuuta 2005 tai sen jälkeen.

Myös ennen tämän lain voimaantuloa palautetun eläkeoikeuden perusteella henkilöllä on oikeus 13 §:n 1 momentissa tarkoitettuun

eläkkeeseen aikaisintaan 63 vuoden iässä ja varhennettuun vanhuuseläkkeeseen aikaisintaan 62 vuoden iässä.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Tuula Haatainen*

Laki**eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä 12 päivänä helmikuuta 1999 annetun lain (165/1999) 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 11 §:n otsikko, 13 ja 14 §, sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 1 momentti laissa 228/2002 ja 13 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, sekä
lisätään 11 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Lain soveltamisala

Siirron kohteena on eläkeoikeus, joka henkilölle on karttunut työ-, virka- tai muusta palvelussuhteesta tai yrittäjätoiminnasta työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen perusteella.

4 §

Oikeus siirtoon ja siirrettävä eläkeoikeus

Euroopan yhteisöjen palveluksessa olevalla virkamiehellä tai tilapäiseen henkilökuntaan kuuluvalla on oikeus siirtää Euroo-

Ehdotus

1 §

Lain soveltamisala

Siirron kohteena on eläkeoikeus, joka henkilölle on karttunut työ-, virka- tai muusta palvelussuhteesta tai yrittäjätoiminnasta työntekijäin eläkelain (395/1961), 8 §:n 4 momentissa sellaisena kuin se on ollut voimassa työntekijän eläkelain tullessa voimaan, mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen perusteella taikka työntekijän eläkelain (xx/2006) perusteella.

4 §

Oikeus siirtoon ja siirrettävä eläkeoikeus

Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavassa henkilöstöasetuksessa tarkoitetulla henkilöllä on henkilöstöasetuksen ja

Voimassa oleva laki

pan yhteisöjen eläkejärjestelmään 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläkeoikeus.

Siirron kohteena on eläkeoikeus, joka siirtoon oikeutetulle on karttunut siirtomäärän laskentapäivään mennessä, tarkistettuna työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisesti. Siirto koskee myös työntekijäin eläkelain 11 §:n, maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 11 §:n ja yrittäjien eläkelain (468/1969) 11 §:n mukaisia lisäetuja lukuun ottamatta hautausavustusta. Siirrettävä eläkeoikeus käsittää kaikki tässä pykälässä tarkoitettut eläkeoikeudet työntekijäin eläkelain 8 §:n mukaisesti yhteensovitetuina.

Ehdotus

tämän lain mukaisesti oikeus siirtää Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmään 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläkeoikeus.

Siirron kohteena on eläkeoikeus, joka on karttunut siirtoon oikeutetulle siirtomäärän laskentapäivään mennessä, tarkistettuna työntekijän eläkelain 9 §:n mukaisesti. Siirto koskee myös työntekijäin eläkelain 11 §:n, sellaisena kuin se on ollut voimassa työntekijän eläkelain tullessa voimaan, maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 11 §:n, sellaisena kuin se on ollut voimassa lain 655/2000 tullessa voimaan, ja yrittäjien eläkelain (468/1969) 11 §:n, sellaisena kuin se on ollut voimassa lain 656/2000 tullessa voimaan, mukaisia lisäetuja lukuun ottamatta hautausavustusta. Siirrettävä eläkeoikeus käsittää työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 3—5 ja 7—9 kohdassa, sellaisina kuin ne ovat olleet voimassa työntekijän eläkelain tullessa voimaan, mainittujen lakien, eläkeohjesäännön, eläkesääntöjen ja työntekijän eläkelain mukaiset eläkeoikeudet yhteensovitetuina ja muunnettuina vastaamaan eläkeoikeutta 63 vuoden iässä sen mukaisesti, mitä valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) voimaantulosäännöksissä ja kunnallisen eläkelain muuttamisesta annetun lain (713/2004) voimaantulosäännöksissä säädetään.

9 §

Siirron toteuttaminen

Eläketurvakeskus antaa päätöksen Euroopan yhteisöihin siirrettävästä määrästä, joka sisältää siirtomäärän ja sille 6 §:n mukaisesti laskettavan koron. Päätös annetaan 8 §:n mukaisen sopimuksen tekemisen jälkeen tai, jos sopimusta ei ole tehty, sen jälkeen kun 7 §:ssä tarkoitettut päätökset ovat tulleet lainvoimaisiksi.

9 §

Siirron toteuttaminen

Eläketurvakeskus antaa päätöksen Euroopan yhteisöihin siirrettävästä määrästä, joka sisältää siirtomäärän ja sille 6 §:n mukaisesti laskettavan koron. Päätös annetaan sen jälkeen, kun 7 §:ssä tarkoitettut päätökset ovat tulleet lainvoimaisiksi tai, jos on haettu lainvoimaisen päätöksen poistamista, sen jälkeen kun muutoksenhakuelin on antanut ratkaisunsa poistamista koskevaan hakemukseen.

11 §

Muutoksenhaku ja päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettu eläkelaitoksen eläkeoikeuden määrää tai Eläketurvakeskuksen siirrettävää eläkeoikeutta ja rahoitusosuuksia koskeva päätös perustuu väärrään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi Eläketurvakeskuksen tai asianomaisen eläkelaitoksen taikka siirtoa hakeneen hakemuksesta varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Eläketurvakeskuksen tai asianomaisen eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun taikka myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös eläkelautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Tässä momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 1 momentissa 1 momentissa säädetään.

13 §

Palauttamisen oikeusvaikutukset

Palautetun eläkeoikeuden perusteella henkilöllä on oikeus soveltuvin osin valtion eläkelain (280/1966) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua uutta edunsaajaa koskevien säännösten mukaiseen eläkkeeseen, ei kuitenkaan vanhuuseläkkeeseen ennen 65 vuoden ikää eikä varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ennen 60 vuoden ikää. Palautetun eläkeoikeuden perusteella myönnettävää eläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi ei lueta valtion eläkelain 5 a §:ssä tarkoitettua tulevaa aikaa.

Kun ratkaistaan eläkkeen saamisen edellytyksiä taikka määrätään työntekijäin elä-

13 §

Palauttamisen oikeusvaikutukset

Palautetun eläkeoikeuden perusteella henkilöllä on oikeus soveltuvin osin valtion eläkelain (280/1966) 1 §:n 4 momentissa tarkoitettua uutta edunsaajaa koskevien säännösten mukaiseen eläkkeeseen, ei kuitenkaan vanhuuseläkkeeseen ennen 63 vuoden ikää eikä varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ennen 62 vuoden ikää. Palautetun eläkeoikeuden perusteella myönnettävää eläkettä määrättäessä eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi ei lueta valtion eläkelain 5 a §:ssä tarkoitettua tulevaa aikaa *eikä ulevan ajan ansioissa oteta huomioon palautusmäärää.*

Voimassa oleva laki

kelain 8 §:ssä tarkoitettua yhteensovitusperustetta tai valtion eläkelain 10 §:n 6 momentissa tarkoitettua eläkkeiden enimmäismäärää, otetaan huomioon siirtomäärän perusteena olevat palveluajat ja työansiot. Yhteensovitusperusteena voidaan käyttää myös Euroopan yhteisöjen eläkkeen perusteena olevaa palkkaa.

14 §

Muutoksenhaku

Jos eläkkeensaaja katsoo, ettei hänelle tämän luvun perusteella myönnetty eläke ole tämän lain ja asianomaisen ministeriön vahvistamien vapaakirjan ehtojen mukainen, hän voi hakea päätökseen muutosta siten kuin valtion eläkelaisissa säädetään.

Ehdotus

14 §

Muutoksenhaku

Jos eläkkeensaaja katsoo, ettei hänelle tämän luvun perusteella myönnetty eläke ole tämän lain mukainen hän voi hakea päätökseen muutosta tai lainvoimaisen päätöksen poistamista siten kuin valtion eläkelaisissa säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä ...
kuuta 20 .*

Tätä lakia sovelletaan eläkeoikeuden siirtoon ja palautukseen, jos siirtomäärän laskentapäivä tai palautuspäivä on 1 päivä tammikuuta 2005 tai sen jälkeen.

Myös ennen tämän lain voimaantuloa palautetun eläkeoikeuden perusteella henkilöllä on oikeus 13 §:n 1 momentissa tarkoitettuun eläkkeeseen aikaisintaan 63 vuoden iässä ja varhennettuun vanhuuseläkkeeseen aikaisintaan 62 vuoden iässä.